

DECIZIE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță
Mariana Pitic, Luiza Gafton

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către lichidatorul Întreprinderii Mixte „Sef-Gaz” Societate cu Răspundere Limitată, în procedura de faliment - Gîrleanu Natalia,

în cauza civilă la cererea depusă de către lichidatorul Întreprinderii Mixte „Sef-Gaz” Societate cu Răspundere Limitată, în procedura de faliment - Gîrleanu Natalia cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Ghips-Biruința”,

împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 17 august 2017, prin care a fost respinsă cererea lichidatorului Întreprinderii Mixte „Sef-Gaz” Societate cu Răspundere Limitată, în procedura de faliment - Gîrleanu Natalia cu desființarea popririi instituită față de terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Ghips-Biruința” în sumă de 1 505 110, 51 lei,

c o n s t a t ă

La 02 ianuarie 2017, lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia a depus cerere cu privire la validarea popririi față de terțul poprit SRL „Ghips-Biruința”.

În motivarea cererii lichidatorul a invocat că, în rezultatul examinării documentelor din evidența contabilă a debitorului, s-a stabilit că SRL „Ghips-Biruința” înregistrează o datorie față de ÎM „Sef-Gaz” SRL în sumă de 1 504 810,51 lei în baza facturii fiscale seria SW 0695729 din 28 noiembrie 2008, prin care ultima i-a livrat marfă și anume, ciment, metal și piatră concasată în sumă totală de 1 504 810,51 lei. La 17 octombrie 2016, a expediat în adresa SRL „Ghips-Biruința” somația nr. 1/10, prin care a solicitat achitarea datoriei în sumă de 1 504 810,51 lei în termen de 10 zile de la data recepționării. Dat fiind faptul că nu a primit dovada recepționării somației, a publicat în Monitorul Oficial nr. 441-451 (5874-5884) din 16 decembrie 2016 un anunț, prin care SRL „Ghips-Biruința” a fost informată despre înființarea popririi și necesitatea achitării datoriei în sumă de 1 504 810,51 lei până la 23 decembrie 2016. Însă, în termenul stabilit datoria nu a fost stinsă.

Indică lichidatorul Gîrleanu Natalia că atât conducătorul SRL „Ghips-Biruința”, cât și cel al debitorului ÎM „Sef-Gaz” SRL, nu au întreprins nici-o măsură pentru achitarea datoriei, acționând cu rea-credință. Mai mult ca atât, conducătorul terțului poprit, Grițunic Alexandru, este înregistrat în același timp și în calitate de administrator al Baroului „Partener-A” ÎI, care la rândul său este asociatul ÎM „Sef-Gaz” SRL cu cota de 8 % din capitalul statutar. Deci, rezultă că administratorii SRL „Ghips-Biruința” și ÎM „Sef-Gaz” SRL au cunoscut despre situația dificilă a debitorului, însă nu au manifestat nici un interes pentru stingerea datoriei întru ameliorarea situației financiare dificile a întreprinderii.

Consideră lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL că cererea de validare a popririi este înaintată în termen, or, datoria a apărut în urma livrării mărfii în baza unei facturi fiscale, între părți nefiind încheiat nici-un contract în formă scrisă prin care s-ar fi stabilit termenul de achitare a prețului mărfii. Astfel, prin prisma art. 272 alin. (1) Cod civil, dreptul la acțiune a început a curge de la data adresării inițiale către terțul poprit, la caz 16 decembrie 2016 - data publicării anunțului în Monitorul Oficial.

Solicită lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia admiterea cererii și validarea popririi în sumă totală de 1 505 110,51 lei față de terțul poprit SRL „Ghips-Biruința”, formată din datoria în sumă de 1 504 810,51 lei, precum și cheltuieli poștale și cheltuieli pentru publicarea anunțului în Monitorul Oficial în sumă de 300 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 17 august 2017, a fost respinsă cererea lichidatorului ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia cu desființarea popririi față de terțul poprit SRL „Ghips-Biruința” în sumă totală de 1 505 110,51 lei.

La 22 august 2017, în termenul prevăzut de art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și împotriva unui act susceptibil de atac conform art. 126 din Legea dată, lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia a declarat recurs nemotivat împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 17 august 2017, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii recurate cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de validare a popririi cu încasarea datoriei din contul SRL „Ghips-Biruința” în masa debitoare a ÎM „Sef-Gaz” SRL.

La 27 septembrie 2017, lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia a depus cerere de recurs motivată.

În susținerea recursului a invocat că instanța de insolvență, ajungând la concluzia înaintării tardive a acțiunii, nu a luat în considerare faptul că datoria pretinsă în sumă de 1 504 810,51 lei a apărut în urma livrării mărfii în baza facturii fiscale SW 0695729 din 28 noiembrie 2008, între părți nefiind încheiat nici un contract în formă scrisă prin care ar fi stabilit termenul de achitare a prețului mărfii. Astfel, la caz sunt aplicabile prevederile art. 575 alin. (1) Cod civil, potrivit cărora în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Prin urmare, prin prisma art. 272 alin. (1) Cod civil, dreptul la acțiune a început a curge de la data adresării inițiale către terțul poprit și anume 16 decembrie 2016, data publicării anunțului în Monitorul Oficial.

Indică lichidatorul Gîrleanu Natalia că instanța de insolabilitate nu a ținut cont nici de faptul că din conținutul pretenției nr. 79/09 din 21 decembrie 2009 nu rezultă solicitarea anume a datoriei formate în baza facturii fiscale SW 0695729 din 28 noiembrie 2008, cu atât mai mult că se cere achitarea sumei de 1 409 724, 73 lei, nefiind clar când a fost achitată diferența în sumă de 100 000 lei, or, prin conturile bancare ale ÎM „Sef-Gaz” SRL nu a fost trecută această sumă, iar în ședința de judecată terțul poprit nu a demonstrat achitarea parțială a datoriei.

La 29 septembrie 2017, în adresa intimă SRL „Ghips-Biruința” a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Intimata nu și-a valorificat dreptul respectiv și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii Curții de Apel Bălți din 17 august 2017, din următoarele considerente.

Potrivit art. 1 alin. (4) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Potrivit art. 126 alin. (1), (2), (5), (9) și (11) din Legea insolabilității, sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sunt datorate debitorului ori sunt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolabilității/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin. (1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolabilitate/faliment asupra debitorului. În termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor – de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolabilității/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile corporale poprite și să trimită dovada către administratorul insolabilității/lichidator pentru a fi preluate. Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolabilității/lichidator, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolabilitate în vederea validării popririi. Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolabilitate va adopta o hotărâre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

Conform art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 272 alin. (1) și (3) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. În raporturile juridice în care nu este stipulat termenul executării obligației sau în care executarea poate fi cerută oricând, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data când debitorul trebuie să execute obligația.

Iar art. 575 alin. (1) Cod civil prevede că în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că, ÎM „Sef-Gaz” SRL la 28 noiembrie 2008 a livrat SRL „Ghips-Biruința” în baza facturii fiscale SW 0695729 marfă și anume, ciment, metal și piatră concasată în sumă totală de 1 509 724,73 lei (f.d. 14).

În legătură cu achitarea parțială a prețului mărfii livrate, la 21 decembrie 2009 ÎM „Sef-Gaz” SRL a expediat în adresa SRL „Ghips-Biruința” pretenția nr. 79/09, prin care a solicitat achitarea în termen de 10 zile calendaristice a sumei restante în mărime de 1 409 724,73 lei (f.d. 35).

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 28 iulie 2015, a fost intentat procesul de insolvabilitate față de ÎM „Sef-Gaz” SRL.

Prin somația nr. 1/10 din 17 octombrie 2016, lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia a comunicat SRL „Ghips-Biruința” că, din analiza activității economice a debitorului s-a constatat existența datoriei terțului poprit în mărime de 1 504 810,51 lei, apărută ca urmare a eliberării facturii fiscale SW 0695729 din 28 noiembrie 2008 și i-a acordat un termen de 10 zile de la data recepționării somației pentru achitarea sumei de 1 504 810,51 lei la contul de acumulare al lichidatorului (f.d. 6).

Dat fiind faptul că nu a primit dovada recepționării somației, lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, Gîrleanu Natalia a publicat în Monitorul Oficial nr. 441-451 (5874-5884) din 16 decembrie 2016 un anunț, prin care SRL „Ghips-Biruința” a fost informată despre înființarea popririi și necesitatea achitării datoriei în sumă de 1 504 810,51 lei până la 23 decembrie 2016.

La 02 ianuarie 2017, lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia a depus cerere cu privire la validarea popririi față de terțul poprit SRL „Ghips-Biruința”.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 17 august 2017, a fost respinsă cererea lichidatorului ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia cu desființarea popririi față de terțul poprit SRL „Ghips Biruința” în sumă totală de 1 505 110,51 lei.

Instanța de insolvabilitate a conchis că cererea de validare a popririi a fost înaintată cu omiterea termenului de prescripție prevăzut art. 267 alin. (1) Cod civil – 3

ani de la data nașterii dreptului la acțiune, motiv din care se desființează poprirea față de terțul poprit SA „Ghips Biruința”.

Analizând circumstanțele menționate în raport cu normele de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia instanței de insolabilitate privind respingerea cererii lichidatorului ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia în legătură cu omiterea termenului general de prescripție extinctivă.

Or, în raporturile juridice în care nu este stipulat termenul executării obligației sau în care executarea poate fi cerută oricând, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data când debitorul trebuie să execute obligația.

În speță, la eliberarea facturii fiscale SW 0695729 din 28 noiembrie 2008 părțile nu au stabilit termenul achitării prețului mărfii livrate, ÎM „Sef-Gaz” SRL având dreptul de a pretinde oricând executarea obligației de către SRL „Ghips-Biruința”.

Astfel, la 21 decembrie 2009 ÎM „Sef-Gaz” SRL a expediat în adresa SRL „Ghips-Biruința” pretenția nr. 79/09, prin care a solicitat, în legătură cu achitarea parțială a prețului mărfii livrate, achitarea în termen de 10 zile calendaristice a sumei restante în mărime de 1 409 724,73 lei.

Respectiv, termenul de prescripție extinctivă a început a curge din momentul apariției dreptului la înaintarea acțiunii, adică din ziua când ÎM „Sef-Gaz” SRL a aflat despre încălcarea dreptului său și anume, de la data când debitorul SRL „Ghips-Biruința” trebuia să execute obligația și nu a executat-o – 01 ianuarie 2010, după expirarea termenului de 10 zile calendaristice acordat prin somație, ÎM „Sef-Gaz” SRL fiind în drept să depună acțiune de încasare a datoriei din contul SRL „Ghips Biruința” până la data de 01 ianuarie 2013.

La caz însă, se constată că cererea de validare a popririi a fost depusă de către lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia la 02 ianuarie 2017, cu omiterea termenului general de prescripție de 3 ani prevăzut expres de legiuitor, motiv din care poprirea se desființează.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că legislatorul a stabilit prescripția extinctivă în scopul păstrării unei stabilități în raporturile juridice dintre părți, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept diferite, iar examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, reînnoirea termenului de prescripție pentru motive neconvingătoare reprezentând o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice și încălca drepturile celorlalte părți la un proces echitabil.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de către lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia, precum că dreptul la acțiune a început a curge de la data somării terțul poprit de către lichidator și anume 16 decembrie 2016, data publicării anunțului în Monitorul Oficial, deoarece, după cum a fost constatat

supra, ÎM „Sef-Gaz” SRL cunoștea despre întârzierea debitorului SRL „Ghips-Biruința” în executarea obligației de achitare a prețului mărfii primite, înștiințându-l în acest sens prin pretenția din 21 decembrie 2009, însă nu a întreprins careva acțiuni în interiorul termenului de prescripție pentru încasarea datoriei restante conform facturii fiscale.

Nu poate fi reținut nici argumentul lichidatorului Gîrleanu Natalia precum că din conținutul pretenției nr. 79/09 din 21 decembrie 2009, prezentată de către terțul poprit SRL „Ghips-Biruința”, nu rezultă solicitarea datoriei formate anume în baza facturii fiscale SW 0695729 din 28 noiembrie 2008, or, în pretenție se indică că în anul 2008, ÎM „Sef-Gaz” SRL a livrat în adresa SRL „Ghips-Biruința” materiale în sumă totală de 1 509 724, 73 lei, sumă ce corespunde cu cea menționată în factură.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către lichidatorul ÎM „Sef-Gaz” SRL, în procedura de faliment – Gîrleanu Natalia și a menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 17 august 2017.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către lichidatorul Întreprinderii Mixte „Sef-Gaz” Societate cu Răspundere Limitată, în procedura de faliment - Gîrleanu Natalia.

Se menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 17 august 2017, în cauza civilă la cererea depusă de către lichidatorul Întreprinderii Mixte „Sef-Gaz” Societate cu Răspundere Limitată, în procedura de faliment - Gîrleanu Natalia cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Ghips-Biruința”.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton